Eduskunnan hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne 20.11.2025 Dnro U 51/2025.

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin pelastuspalvelumekanismista ja unionin tuesta terveysuhkiin varautumista ja reagointia varten sekä päätöksen N:o 1313/2013/EU (unionin pelastuspalvelumekanismi) kumoamisesta

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto kiittää lausuntopyynnöstä koskien U51 kirjettä ja esittää asiasta seuraavat kommentit.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan vaikuttaa merkittävästi erityisesti Suomen itärajalla sijaitsevien rajamaakuntien aluetalouteen ja toimintaympäristöön. Erityisen syvästi vaikutukset kohdistuvat Kainuuseen, Pohjois-Karjalaan, Etelä-Karjalaan ja Kymenlaaksoon. Maakunnilla oli tiivistä yhteistyötä Venäjälle kaupan, matkailun, koulutuksen ja TKI-toiminnan aloilla sekä kansalaisyhteiskunnan tasolla.

Sodan seurauksena aluerakenteen muutos on järisyttävä. Itäisen Suomen saavutettavuus on suurissa vaikeuksissa. Itäisen Suomen yhteydet idän suuntaan ovat poikki ja myös yhteydet muihin suuntiin ovat heikot. Sodan seurauksena liikennöinti Saimaan kanavalla on käytännössä kokonaan pysähtynyt. Kuljetukset ovat siirtyneet maanteille, joiden kunto on jo ennestään ollut heikko. Saimaan kanavan liikenteen siirtyminen kokonaan maanteille on tarkoittanut 52.500 rekkaa vuodessa jo muutenkin korjausvelkaa omaaville väylille. Rajaliikenteen katkeaminen on vaikuttanut dramaattisesti energiahuoltoon ja raaka-ainevirtoihin. Alueen elinvoimaisuus ja sitä kautta huoltovarmuus on turvattava.

Itärajan maakunnat ovat joutuneet ottamaan eniten vastuuta koko EU:n pisimmällä Venäjän vastaisella ulkorajalla EU:n Venäjälle asettamista pakotteista. Kaikkein kriittisimmin vaikutukset näkyvät elinkeinoissa, liikenteessä ja logistiikassa, turvallisuusympäristössä, energiataloudessa ja huoltovarmuudessa sekä koulutus- ja työvoimakysymyksissä.

U51-kirjelmän mukaisesti raja-alueen turvallisuus- ja hybridihaasteet on hyvin huomioitu. Niihin kohdistuvat puolustuspoliittiset toimet ovat tärkeitä ja kannatettavia. Nk. kovan turvallisuuden parantaminen ei kuitenkaan elvytä rajamaakuntien elinvoimaisuutta. Raja-alueet on nähtävä muunakin kuin puskurivyöhykkeenä. Ne tulee pitää asuttuina, elinvoimaisina ja hyvinvoivina. Sen vuoksi myös ko. U-kirjeen toimenpiteisiin on lisättävä painotukset rajamaakuntien elinkeino- ja yrityselämän kehittämiseen, paikallistason arkipäivän infrastruktuurin kehittämiseen, sekä raja-alueiden saavutettavuuden ja huoltovarmuuden ylläpitoon ja kehittämiseen.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Markus Hirvonen

maakuntajohtaja

Lisätietoja:
Eira Varis, aluekehitysjohtaja
etunimi.sukunimi@pohjois-karjala.fi
puh. 050 307 4806

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Voitte tarkastaa allekirjoituksen oikeellisuuden kirjaamosta.